

Vergaderjaar 2020–2021

26 485

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

35 420

Noodpakket banen en economie

Nr. 338

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 november 2020

In deze brief wil ik uw Kamer mede namens de Minister voor buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking (BHOS) informeren over aanvullende maatregelen op het gebied van de exportkredietverzekering (ekv), die ik neem om exporteurs te stimuleren groener uit de crisis te komen. Deze aanvullende maatregelen komen bovenop de eerder aangekondigde vergroeningsmaatregelen in de «ekv monitor 2019».¹ Daarnaast wil ik in deze brief uw Kamer informeren dat ik voornemens ben de «maatregelen op het gebied van de ekv om handelsstromen op gang te houden» met een half jaar te verlengen tot 30 juni 2021.²

Aanvullende maatregelen om groen herstel te stimuleren

Om exporteurs te stimuleren groener uit de crisis te komen ben ik voornemens drie aanvullende maatregelen te treffen: (a) de ontwikkeling van een groene exportontwikkelingsgarantie; (b) de uitbreiding van de dekking die reguliere ekv-instrumenten biedt voor groene exporttransacties; en (c) de uitbreiding van de dekking die de investeringsverzekering biedt voor groene investeringen in het buitenland. Met het nemen van deze aanvullende maatregelen verwacht ik exporteurs, die juist de huidige crisis willen benutten om te vergroenen maar daar vanwege marktfalen niet in slagen, te kunnen ondersteunen in het realiseren van hun vergroeningsambities. Dit heb ik ook getoetst bij een brede vertegenwoordiging van exporteurs (inclusief MKB-bedrijven).

De drie aanvullende maatregelen zullen in de loop van volgend jaar worden geïmplementeerd in de vorm van een pilot en in ieder geval twee jaar van kracht zijn. Ze hebben per saldo geen gevolgen voor de budgettaire raming, doordat rekening is gehouden met de – op basis van internationale regelgeving verplichte – kostendekkendheid van de ekv op middellange termijn. Voorts wil ik benadrukken dat voor transacties die

¹ Kamerstuk 26 485, nr. 335.

² Kamerstuk 35 420, nr. 93.

met deze maatregelen in verzekering worden genomen op geen enkele wijze wordt afgeweken van het bestaande ekv-kader op gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen of compliance.

a. Ontwikkeling groene exportontwikkelingsgarantie

Deze maatregel houdt in dat de Staat een nieuwe garantie gaat ontwikkelen die behalve directe export ook innovatie stimuleert. Het ontbreken van een dergelijk instrument heb ik als een van de hiaten in het Nederlandse ekv-instrumentarium geïdentificeerd. Instrumenten die mede innovatie stimuleren worden al wel door de *Export Credit Agencies* van enkele andere Europese landen aangeboden. Zo biedt het Verenigd Koninkrijk een *Export Development Guarantee* aan waarmee Britse bedrijven werkkapitaalfinanciering, investeringsleningen en financiering van onderzoek kunnen aantrekken.

Met een groene exportontwikkelingsgarantie verwacht ik een extra impuls te kunnen geven aan groene export door exporteurs te helpen financiering aan te trekken voor investeringen in de productie van groene exportgoederen en onderzoek naar de ontwikkeling van groene exportgoederen. Op dit moment is het namelijk zo dat exporteurs (mede vanwege Covid-19) lastig financiering voor de lange termijn kunnen aantrekken waarmee investeringen gedaan kunnen worden in de ontwikkeling van innovatieve groene technologieën en exportproducten.

Ik verwacht dat twee verschillende soorten exporteurs gebruik zullen maken van de te ontwikkelen groene exportontwikkelingsgarantie. Aan de ene kant verwacht ik dat kleinere en evident groene bedrijven (start-ups en het MKB) gebruik zullen maken van de groene exportontwikkelingsgarantie. Deze bedrijven zouden de groene exportontwikkelingsgarantie bijvoorbeeld kunnen gebruiken om op te schalen. Aan de andere kant verwacht ik dat gevestigde bedrijven (het MKB en het grootbedrijf) die hun exportactiviteiten verder willen vergroenen gebruik zullen maken van de groene exportontwikkelingsgarantie. Dergelijk bedrijven zouden de groene exportontwikkelingsgarantie bijvoorbeeld kunnen gebruiken om financiering aan te trekken voor investeringen in de ontwikkeling van een innovatief groen exportproduct.

b. Uitbreiding dekking reguliere ekv-instrumenten voor groene exporttransacties.

Deze tweede maatregel houdt in dat de Staat, voor zover dit wordt toegestaan door internationale regels, exporteurs betere dekkingsvoorwaarden kan geven voor groene exporttransacties. Met het uitbreiden van de dekkingsvoorwaarden van reguliere ekv-instrumenten (financieringspolissen en exporteurspolissen) voor groene exporttransacties verwacht ik groene exportgoederen aantrekkelijker te maken ten opzichte van hun niet-groene alternatief. De dekking die de ekv biedt voor groene exporttransacties wordt daarbij uitgebreid met het toestaan van dekking op leningen die niet lineair worden afgelost en het geven van gunstigere premievoorwaarden.

c. Uitbreiding dekking investeringsverzekering voor groene investeringen

Deze derde maatregel houdt in dat de Staat exporteurs betere dekkingsvoorwaarden kan geven voor groene investeringen in het buitenland. Met het uitbreiden van de dekking voor de investeringsverzekering verwacht ik groene investeringen in het buitenland aantrekkelijker te maken ten opzichte van niet-groene investeringen. De dekking die de investeringsverzekering biedt voor groene investeringen wordt uitgebreid door de

investeringsverzekering ook beschikbaar te maken voor financiële instellingen zolang Nederlandse exporteurs hiervan profiteren en de maximale geldigheidsduur van de verzekering te verhogen van 15 naar 20 jaar.

Al sinds 1969 geeft de Staat exporteurs de mogelijkheid niet-commerciële risico's die voortvloeien uit buitenlandse investeringen bij de Staat af te dekken via de Regeling Investeringsverzekering (RIV). Bij niet-commerciële risico's moet worden gedacht aan transferproblemen, oorlog, contractbreuk en (sluipende) onteigening. Een exporteur zou de investeringsverzekering bijvoorbeeld kunnen gebruiken om de niet-commerciële risico's die voortvloeien uit investeringen in dochterondernemingen en projecten in opkomende markten af te dekken. Door dergelijke investeringen te faciliteren wordt getracht duurzame economische relaties met het buitenland te bewerkstelligen.

Verlenging crisismaatregelen op gebied van ekv

Op 13 oktober heeft de Europese Commissie toestemming gegeven aan lidstaten om hun crisismaatregelen op gebied van verruiming van het ekv instrumentarium tot 30 juni te verlengen. Vanwege het feit dat de vraag naar de crisismaatregelen nog steeds onverminderd hoog is door de aanhoudende negatieve effecten van Covid-19 op de handel ben ik voornemens van deze mogelijkheid gebruik te maken. Ook bij deze verruiming blijft de kostendekkendheid van de ekv op middellange termijn gelden. Eind september zijn er 33 aanvragen geweest onder de crisismaatregelen op gebied van ekv. Mochten al deze aanvragen uiteindelijk resulteren in de afgifte van een polis dan is er mede door de crisismaatregelen ongeveer 520 miljoen euro aan export tot stand gekomen.

Tabel 1: overzicht gebruik verruiming ekv instrumentarium t.g.v. COVID-19

Maatregelen op gebied van de ekv	Het mogelijk maken van dekking op kortlopende exportkredieten	Het in verzekering nemen van transacties die indirect export gerelateerd zijn	Het leveren van maatwerk binnen het landenbeleid	Het verhogen van het gedekte percentage op contragaranties en werkkapitaaldekkingen	Totaal
Aantal aanvragen	8	2	0	23	33

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Staatssecretaris van Financiën,
J.A. Vijlbrief